

**ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET
Van 2 MAART 1999 HOUDENDE HET BELEID EN HET BEHEER
VAN DE ZEEHAVENS, HET DECREET VAN 22 DECEMBER 2017
OVER HET LOKAAL BESTUUR EN HET DECREET VAN 3 MEI
2019 HOUDENDE DE HAVENKAPITEINDIENST**

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Voorliggend ontwerp van decreet beoogt de aanpassing van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (hierna te noemen het 'Havendecreet'), het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst als gevolg van nieuwe ontwikkelingen in het havenbeleid.

In eerste instantie worden een aantal noodzakelijke wijzigingen doorgevoerd ter uitvoering van verordening (EU) 2017/352 van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2017 tot vaststelling van een kader voor het verrichten van havendiensten en gemeenschappelijke regels inzake de financiële transparantie van havens (hierna te noemen de 'EU-Havenverordening').

Naast de noodzakelijke aanpassingen in het kader van de EU-Havenverordening worden ook nog andere bepalingen, die niet langer kunnen worden toegepast of niet meer stroken met de huidige context, gewijzigd of opgeheven.

2. Situering

De EU-Havenverordening is uit haar aard rechtstreeks toepasselijk. De toepassing ervan vereist echter een aantal maatregelen van tenuitvoerlegging in het interne recht. Bovendien moeten met de verordening strijdige bepalingen in het interne recht worden aangepast. Het ontwerp van decreet beoogt de nodige aanpassingen in het interne recht aan te brengen om dit laatste in overeenstemming met de verordening te brengen.

Naast de aanpassing in het kader van de EU-Havenverordening is er ook de vaststelling dat een aantal bepalingen van het Havendecreet niet langer kunnen worden toegepast in of stroken met de huidige context. Concreet is rekening gehouden met volgende ontwikkelingen:

- Alle Vlaamse havenbedrijven zijn geëvolueerd naar vennootschappen van publiek recht. Hierdoor zijn de bepalingen in het Havendecreet en het

- decreet over het lokaal bestuur die de rechtsfiguur 'autonoom gemeentelijk havenbedrijf' regelen de facto zonder voorwerp geworden.
- Als gevolg van de toevoegingen voor zeehavens die in 2017 zijn doorgevoerd in de Europese Algemene Groepsvrijstellingsverordening (Verordening (EU) Nr. 651/2014) worden in het Havendecreet verduidelijkingen aangebracht. Het gaat hier niet om een aanpassing van het financieringskader dat voorzien is in het Havendecreet maar wel om de afstemming van de gebruikte terminologie in beide instrumenten.
 - Het decreet van 30 maart 2018 houdende wijziging van de wet van 19 juni 1978 betreffende het beheer van het Linkerscheldeoevergebied ter hoogte van Antwerpen en houdende maatregelen voor het beheer en de exploitatie van de haven van Antwerpen voorziet in een specifieke afbakeningsregeling voor het havengebied op Linkerscheldeoever. Er is nu dus de facto een onderscheid tussen de afbakening voor het Linkerscheldeoevergebied en de andere havengebieden. Dit nieuwe gegeven moet ook nog correct vertaald worden in het Havendecreet.
 - Het Havendecreet verwijst momenteel nog steeds naar de Faillissementswet, terwijl het faillissement na wetgevende hervorming sinds van 1 mei 2018 geregeld is door het Wetboek van Economisch Recht.
 - Het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen introduceerde vernieuwingen op het vlak van bestuur die ook relevant zijn voor de havenbedrijven. Zo wordt ook de mogelijkheid voor de keuze tussen een monistisch of duaal bestuursmodel geïntroduceerd.
 - De koppeling door het Havendecreet van een rechtstreekse deelname door een havenbedrijf in een filiaal aan de voorwaarde dat het havenbedrijf minstens één mandaat van bestuurder wordt toegekend, blijkt in de praktijk niet altijd toepasbaar.
 - In het kader van de nieuwe Vlaamse havenstrategie wordt het principe van voortdurend streven naar administratieve vereenvoudiging in de relatie tussen Vlaams Gewest en havenbedrijf naar voor geschoven. Het Havendecreet (en in een volgende stap de bijhorende uitvoeringsbesluiten) is in het kader van deze doelstelling tegen het licht gehouden.
 - Tot slot zijn er bepalingen die sinds de goedkeuring van 1999 niet (meer) uitvoerbaar of relevant zijn.

3. Inhoud

Dit ontwerp van decreet brengt een aantal bepalingen van het Havendecreet in overeenstemming met de bepalingen van de EU-Havenverordening:

- Vooreerst wordt duidelijk gemaakt dat de havenbedrijven in de zin van het voornoemde decreet havenbeheerders zijn in de zin van de voornoemde verordening.
- Voorts worden wijzigingen aangebracht in de bepalingen die betrekking hebben op de (organisatie van) de havendiensten, de raadpleging van havengebruikers en andere belanghebbenden en de havengelden.
- Verder is een klachtprocedure (in uitvoering van artikel 16 van de verordening) en een sanctioneringsmogelijkheid (in uitvoering van artikel 19 van de verordening) voor overtredingen van de bepalingen van de EU-havenverordening aan het Havendecreet toegevoegd.

Als gevolg van de doorgevoerde aanpassingen in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening wordt in eerste instantie het begrip 'zeehaven' gedefinieerd en geïntegreerd in de definities van het decreet. Verder wordt het begrip haveninfrastructuur in het Havendecreet geschrapt.

Alle artikelen die verwijzen naar de rechtsfiguur autonoom gemeentelijk havenbedrijf worden gewijzigd of opgeheven.

Bepalingen die verband houden met of verwijzen naar het bestuur van een havenbedrijf worden aangepast als gevolg van de mogelijkheid om gebruik te maken van een duaal of monistisch bestuursmodel.

Voortaan wordt voor de taakomschrijving van de havenkapiteinsdienst vanuit het Havendecreet verwezen naar de omschrijving die is opgenomen in het decreet houdende de havenkapiteinsdienst.

Enkele bepalingen inzake rapportering of het voorleggen voor goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden vereenvoudigd.

De mogelijkheid voor de Vlaamse Regering en havenbedrijven om gezamenlijk initiatieven te ontwikkelen wordt ruimer omschreven.

In het hoofdstuk met betrekking tot financiering worden volgende aanpassingen doorgevoerd:

- Verwijzingen naar reeds opgeheven artikelen 31 en 32 worden geschrapt.
- Waar het gaat over het toekennen van subsidies wordt deze term ook effectief gebruikt.
- Paragrafen 2, 3 en 4 van artikel 30 worden opgeheven.
- Artikel 33 is nu ook van toepassing op artikel 29 bis en ter.

De overgangsbepaling in artikel 40 met betrekking tot overeenkomsten inzake beheer van de domeingoederen van het Vlaamse Gewest en de exploitatie van de havengebieden die van toepassing waren op het ogenblik van het in werking treden van het Havendecreet in 1999 wordt aangepast.

Het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur wordt eveneens aangepast als gevolg van het verdwijnen van de rechtsfiguur autonoom gemeentelijk havenbedrijf.

Ten slotte worden wijzigingen in het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst doorgevoerd. Het gaat hierbij enerzijds om het expliciteren van de bevoegdheid om beperkingen van de toegang tot de markt voor havendiensten in te voeren omwille van haven politionele oogmerken en anderzijds de verduidelijking dat havenkapiteinsdiensten handelen in uitvoering van de reglementen van bijzondere administratieve politie eerder dan zelf reglementerend op te treden.

4. Adviezen

Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA)

De MORA heeft advies gegeven op 16 juli 2021. Hierna wordt dieper ingegaan op de bemerkingen in het MORA-advies.

- Financiering voor gezamenlijke projecten

De voorgestelde wijziging van het Havendecreet voorziet in art. 20 dat de Vlaamse regering en de havenbedrijven gezamenlijke initiatieven kunnen ontwikkelen binnen beleidsthema's waar de strategische doelstellingen van de Vlaamse overheid en de havenbedrijven elkaar kunnen versterken.

Recent heeft de Vlaamse regering een Vlaamse havenstrategie opgemaakt die de missie van de Vlaamse overheid omtrent de Vlaamse havens vastlegt. Ze legt de doelstellingen vast om de uitdagingen aan te gaan omtrent het versterken van de concurrentiepositie, het verhogen van de toegevoegde waarde en het realiseren van duurzame groei.

Deze uitdagingen zullen omgezet worden in concrete samenwerkingsprojecten tussen de Vlaamse overheid en de havens. Een aantal van deze projecten zullen zeker het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken overstijgen.

De MORA stelt voor om een passage toe te voegen aan de voorliggende tekst die toelaat dat de Vlaamse regering beleidsdomeinoverschrijdend medefinanciering kan voorzien voor de nieuwe uitdagingen zoals onder meer opgenomen in de koepelovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en de Vlaamse havens en de individuele overeenkomsten tussen de Vlaamse overheid en een individuele haven. We denken hierbij niet limitatief aan gemeenschappelijke initiatieven in het kader van klimaatadaptatie of mitigatie, de realisatie van walstroomvoorzieningen, de digitale ontsluiting, etc.

De MORA stelt concreet voor om volgende zin toe te voegen: 'De Vlaamse regering is ertoe gemachtigd om in dit kader financiering te voorzien voor het gedeelte van de gemeenschappelijke actie die onder haar bevoegdheid ressorteert.'

Antwoord van de Vlaamse Regering:

In het MORA advies wordt al aangegeven dat de havenstrategie verder strekt dan het beleidsdomein mobiliteit en openbare werken. Er zijn duidelijk ook raakvlakken met andere beleidsdomeinen. Tegelijk wordt ook gewezen op het feit dat zal ingezet worden op samenwerkingsprojecten.

In de koepelovereenkomst waar de MORA naar verwijst, is als basisprincipe opgenomen dat elke partij, elk vanuit hun kerntaken, financiële verantwoordelijkheid neemt voor projecten die een gezamenlijk belang uitdrukken, bij voorkeur zonder transfer van middelen en dat de partijen hierbij alle mogelijke financieringsmechanismen onderzoeken. De toevoeging van deze bepaling doet op zich geen afbreuk aan de toepassing van dit basisprincipe. Aan het voorstel van de MORA wordt nog toegevoegd dat de financiering kan worden voorzien binnen de perken van de begroting.

- Snelle en efficiënte procedure aanpassing havenverkeersverordening

De havenbesturen ervaren de nood om te kunnen beschikken over een snelle en efficiënte vaststellings- en herzieningsprocedure van de havenverkeersverordening. Om operationele redenen is het belangrijk dat de havenverkeersverordening op een

redelijke termijn kan aangepast worden aan snel evoluerende havenverkeersrealiteiten.

De MORA ondersteunt de vraag van de havens om over een snelle wijzigingsprocedures te beschikken. De Raad adviseert dat de Vlaamse regering over dit topic opnieuw in gesprek gaat met de havenbesturen. Samen kan dan een procedure uitgewerkt worden voor een, voor beide partijen, realistische en haalbare aanpak. In deze procedure moet voldoende tijd voorzien worden voor overleg met en advies van alle betrokken stakeholders.

Antwoord van de Vlaamse Regering:

Een gelijkaardige vraag is gesteld door de MORA in het advies dat zij afleverde op 29 januari 2021 met betrekking tot het voorontwerp van Scheepvaardecreet. In de nota aan de Vlaamse Regering die is voorgelegd voor tweede principiële goedkeuring van het Scheepvaartdecreet (VR 2021 0204 DOC.0369/1BIS) is duidelijk opgenomen hoe de Vlaamse Regering hiermee wenst om te gaan:

'De MORA pleit ervoor dat in het decreet een kortere wijzigingsprocedure voor de havenverkeersverordeningen wordt opgenomen, analoog met deze voor de havenpolitieverordeningen. Omwille van de rechtszekerheid zou het aangewezen zijn om de toekomstige noodzakelijke aanpassingen aan een havenverkeersverordening snel te kunnen doorvoeren. De eerste havenverkeersverordening, met name voor de haven van Antwerpen, werd inmiddels definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De ervaring die de betrokken diensten hebben opgedaan, zal ervoor zorgen dat de vaststelling van verordeningen voor de andere zeehavens, en eventuele toekomstige wijzigingen van de verordeningen sneller zullen kunnen verlopen. Dit is des te meer het geval omdat bij de opmaak van de havenverkeersverordening voor de haven van Antwerpen alle Vlaamse havens zijn betrokken. Om aan de bekommernis van de MORA tegemoet te komen, wordt een indicatieve goedkeuringstermijn toegevoegd zonder dat daar een sanctie aan verbonden wordt. Men dient zich te realiseren dat er een niet onbelangrijk verschil is tussen de havenpolitieverordening en de havenverkeersverordening. De ene wordt aangenomen door het havenbedrijf, de tweede door de Vlaamse Regering. De wijzigingsprocedure van beide verordeningen is derhalve hoe dan ook niet vergelijkbaar. Anders dan een door een havenbedrijf politieverordening kan een havenverkeersverordening m.a.w. nooit stilzwijgend in werking treden.'

Over deze vraag is dus in 2021 reeds formeel een standpunt ingenomen door de Vlaamse Regering in het nog lopende proces voor de goedkeuring van het Scheepvaardecreet.

- Belang raadpleging en overleg onderstrepen

Om de toepassing van de verordening mogelijk te maken voorziet het voorontwerp van decreet om in het Havendecreet (art. 9) op te nemen dat de havenbedrijven de raadpleging van havengebruikers en andere belanghebbenden organiseren conform art. 15 van verordening 2017/352 en dus de keuze aan de havenbedrijven te laten hoe de vereiste raadplegingen worden georganiseerd.

Voor de MORA is raadpleging en overleg tussen havenbeheerders en stakeholders een essentieel element voor een performant havenbeleid en de Raad onderschrijft dan ook de raadplegingsvereiste zoals bepaald in de Verordening.

De Raad stelt vast dat er door alle havens geïnvesteerd wordt in regelmatig overleg tussen havenbedrijven en stakeholders. Ook binnen de MORA vindt een permanent overleg plaats tussen de maatschappelijke stakeholders en de havenbeheerders over Vlaamse regelgeving

De MORA vindt het belangrijk dat de raadpleging en het overleg met havengebruikers en lokale stakeholders een essentiële plaats krijgt in het havenbeleid. Daarom vraagt de MORA om in de Memorie van Toelichting van het Havendecreet het belang van een gedegen en gecontinueerd overleg extra te onderlijnen.

Antwoord van de Vlaamse Regering:

In de Memorie van Toelichting zullen de nodig aanpassingen gebeuren om dit aspect nog duidelijker in de verf te zetten.

- Wijzigen besluit van 14 maart 2007

In zijn advies van 6 april 2014 vroeg de Mobiliteitsraad om samen met de havens na te gaan welke de meest aangewezen procedure is om de Vlaamse financiering voor dergelijke projecten te begeleiden. De MORA is uiteraard bereid om hierover zijn rol als overlegorgaan voor het maatschappelijk middenveld op te nemen. Daarnaast vroeg de Raad om het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2007 betreffende de voorwaarden voor en de procedures tot toekenning, wijziging en intrekking van projectgebonden subsidies en medefinanciering aan de havenbedrijven, alsmede betreffende de subsidie- en medefinancieringspercentages te wijzigen zodat het adviseren van de individuele subsidie- en medefinancieringsprojecten niet meer aan de Mobiliteitsraad als opdracht toebedeeld wordt.

Aangezien dit een uitvoeringsbesluit van het Havendecreet is, wil de MORA in dit advies zijn vraag herhalen om in overleg met de havens tot een nieuwe procedure te komen en het besluit van de Vlaamse regering aan te passen aan deze nieuwe procedure.

Antwoord van de Vlaamse Regering

Het advies van de MORA geeft geen aanleiding tot aanpassing van het voorliggende principiële goedgekeurde voorontwerp van decreet. De vraag om het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2007 door te lichten en te wijzigen, wordt verder opgenomen in een afzonderlijk regelgevend initiatief in 2022.

Advies Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

De VTC heeft advies nr. 2021/51 gegeven op 20 juli 2021.

De VTC merkt op dat de verwerking van persoonsgegevens slechts een klein deel uitmaakt van de decreetwijziging. Toch behelst de verwerking van persoonsgegevens door de IBH mogelijks persoonsgegevens van bijzonder

gevoelige aard, waardoor de verwerking van persoonsgegevens in het decreet beter geduid dient te worden.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd: de correcte rechtvaardigingsgrond aangeven op basis waarvan de verwerkingen van persoonsgegevens kan plaatsvinden, de categorieën van betrokkenen verduidelijken, de bewaartermijnen specificeren, bepalingen opnemen over de juistheid van persoonsgegevens, de vermeldingen over de rechten van betrokkenen en transparantiemaatregelen verder uitwerken, de afwijkingsregeling herwerken en de noodzaak en proportionaliteit ervan aantonen;

- Correcte rechtvaardigingsgrond

De VTC stelt dat het de stellers van het ontwerp toekomt om erover te waken dat elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG en voor sommige verwerkingen in artikel 9 en eventueel in artikel 10 AVG. Noch het Ontwerp, noch de Memorie van Toelichting vermelden op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC is van oordeel dat hier de rechtvaardigingsgrond 'wettelijke verplichting' kan worden ingeroepen (artikel 6.1, c) van de AVG). De VTC beveelt aan deze rechtvaardigingsgrond toe te voegen aan het Ontwerp.

Antwoord van de Vlaamse Regering:

Het ontwerp wordt in die zin aangepast.

- Minimale gegevensbewerking betrokkenen

De VTC leidt uit de lezing van artikel 21 van het ontwerp af dat, naast gegevens van de klager en de aangeklaagde (artikel 21, §5 Ontwerp) (cfr. luik 1), er ook persoonsgegevens zullen worden verwerkt van de volgende categorieën van betrokkenen: de leden van de IBH (de voorzitter, de gewestelijke havencommissaris en de tijdelijke bijzitters) (artikel 21, § 4); personen betrokken in de havenbedrijven, de aanbieders van havendiensten en de havengebruikers (artikel 21 §7 Ontwerp); en betrokken personen, getuigen en deskundigen ((artikel 21, §8 Ontwerp).

De VTC stelt vast dat het op basis van het Ontwerp niet geheel duidelijk welke categorieën van persoonsgegevens er van deze betrokkenen zullen worden verwerkt, en of de andere bepalingen m.b.t. verwerking van persoonsgegevens in het ontwerp ook van toepassing zullen zijn op de verwerking van persoonsgegevens van deze betrokkenen. De VTC beveelt daarom aan om de categorieën van deze betrokkenen en de verwerking van hun persoonsgegevens verder uit te werken, in lijn met de AVG.

De VTC geeft aan dat voor wat betreft personen betrokken in de havenbedrijven, de aanbieders van havendiensten en de havengebruikers (artikel 21, §8, derde lid van het ontwerp) en betrokken personen, getuigen en deskundigen (artikel 21, §8, vierde lid van het ontwerp) het niet voldoende duidelijk is welke categorieën van persoonsgegevens er kunnen worden verwerkt door de IBH.

Antwoord van de Vlaamse Regering:

Artikel 21, §8 derde en vierde lid moet worden gelezen samen met artikel 21, §5, tweede lid van het ontwerp. De aard van de klacht zal namelijk bepalen welke

categorieën van persoonsgegevens zullen worden verwerkt bij de behandeling van de klacht. Aangezien de VTC van oordeel is dat de aanduiding van de categorieën van te verwerken persoonsgegevens voldoende duidelijk is voor wat betreft de klager, is dit bijgevolg voldoende duidelijk voor de personen betrokken in de havenbedrijven, de aanbieders van havendiensten en de personen betrokken in de havenbedrijven, de aanbieders van havendiensten en de havengebruikers en betrokken personen, getuigen en deskundigen. Wat betreft de zelfde opmerking voor de leden van de IBH worden de voorzitter en de lijst van tijdelijke bijzitters benoemd door de Vlaamse Regering. De vaste bijzitter, de gewestelijke havencommissaris is reeds benoemd door de Vlaamse Regering. Deze benoemingen worden bekendgemaakt in het Staatsblad. De IBH zal verder als verwerkingsverantwoordelijke de AVG implementeren met betrekking tot de verwerking van onder meer de persoonsgegevens van de leden (o.a. ledenbeheer opnemen in het verwerkingsregister en in de privacyverklaring).

- De bewaartermijnen

Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Artikel 21, § 11, vierde alinea van het Ontwerp bepaalt dat, voor wat betreft de persoonsgegevens die het voorwerp uitmaken van de afwijkingsmogelijkheid, deze niet langer zullen worden bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. De VTC stelt dat deze bepaling louter een herneming is van de AVG, en het overschrijfverbod schendt en bijgevolg dient geschrapt te worden.

Wat de bewaartermijn van de klachtdossiers betreft, merkt de VTC op dat het secretariaat van de IBH de klachtdossiers zal bewaren "gedurende ten minste vijf jaar" (artikel 21, §13 van het Ontwerp). Daarnaast bepaalt artikel 21, §14 van het Ontwerp dat de Vlaamse Regering de bewaring van dossiers nader kan regelen. Het moet evenwel duidelijk zijn voor betrokkenen wat de maximale bewaartermijn voor deze persoonsgegevens uiteindelijk zal zijn en hoelang het secretariaat de persoonsgegevens precies zal kunnen bewaren. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijnen (artikel 21, §11 en §13 van het Ontwerp) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.

Antwoord van de Vlaamse Regering:

Een onderscheid moet worden gemaakt tussen de bewaartermijn voor de klachtdossiers als dusdanig en deze voor de persoonsgegevens die in dossiers zouden voorkomen.

Aangezien overtredingen van verordening (EU) 2017/352 strafrechtelijk kunnen worden bestraft, en de dossiers eveneens aanleiding kunnen geven tot verdere burgerrechtelijke of administratiefrechtelijke rechtsprocedures, is de bewaring van de klachtdossiers als dusdanig zeker nuttig. De in het ontwerp voorziene termijn van vijf jaar vormt slechts een minimum, waarmee bij de vaststelling van de concrete bewaartermijn rekening zou moeten worden gehouden.

Dat de persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, geldt hoe dan ook reeds op grond van de AVG. Deze bepaling kan bijgevolg, zoals de VTC suggereert, in het ontworpen artikel 25bis, §11, zesde lid, in feite worden geschrapt.

Ofschoon de AVG niet verplicht om een maximale bewaartermijn voor persoonsgegevens in de regelgeving in te schrijven, lijken zowel de Raad van State, afdeling wetgeving (zie bijvoorbeeld advies 68.840/VR, nr. 29.2), als de VTC van mening dat dit toch noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting of voor de vervulling van een taak van algemeen belang of in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag.

Het is aangewezen om, in het licht van de regel dat de gegevens niet langer dan noodzakelijk mogen worden bewaard, de bewaartermijn te bepalen in functie van de stand en de finale uitkomst van het onderzoek. In de praktijk zullen persoonsgegevens worden bijgehouden:

- tot op het ogenblik dat de IBH het onderzoek definitief zonder gevolg afsluit,
- ingeval de IBH een beslissing neemt tot onontvankelijkheid of tot ongegrondheid van de klacht: totdat de beroepstermijn bedoeld in artikel 25bis, §10, eerste lid, van het ontwerp is afgelopen zonder dat een beroep werd ingesteld,
- ingeval de IBH een beslissing neemt tot gegrondheid van de klacht, waartegen geen beroep werd ingesteld: tot 10 jaar na de kennisgeving van de eindbeslissing van de IBH,
- ingeval tegen een beslissing van de IBH een beroep wordt ingesteld: tot 10 jaar na de betekening van het eindarrest van het Marktenhof, desgevallend na cassatie en verwijzing.

Bijgevolg wordt voorgesteld om de maximale bewaartermijn voor persoonsgegevens vast te leggen op tien jaar na de betekening van het eindarrest van het Marktenhof, desgevallend na cassatie en verwijzing. Het ontwerp wordt in die zin aangepast.

- Juistheid van persoonsgegevens

Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5.1, d), AVG). Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen bestaande regelingen.

In haar advies beveelt de VTC aan om in het ontwerp bepalingen op te nemen die expliciteren dat de verwerkingsverantwoordelijke de betrokkenen moet informeren over haar rechten, zoals bepaald in artikel 12 AVG. In luik 7 haalt zij hierbij aan dat de verwerkte persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig gecorrigeerd moeten worden.

Antwoord van de Vlaamse Regering:

De IBH zal overeenkomstig de bepalingen van artikel 12 e.v. van de AVG de betreffende informatie via privacyverklaring en informatieclausules aan de betrokkene bezorgen.

Deze verplichting is reeds duidelijk opgenomen in de artikelen van de AVG en het is daarom niet aangewezen om dit nogmaals op te nemen in het ontwerp. Regelgeving is daarenboven niet het meest geschikte middel om op begrijpbare, transparante en duidelijke wijze de betrokkene op de hoogte te brengen van zijn rechten. Ook met betrekking tot de juistheid van de te verwerken persoonsgegevens is dit reeds opgenomen als vereiste in de AVG en dringt bijgevolg de noodzaak niet op om dit te herhalen.

- Rechten van betrokkenen en transparantie

De VTC neemt er akte van dat het Ontwerp in artikel 21, §11, 4de lid, afwijkingen op de AVG-rechten voorziet. Dit artikel is geschreven op basis van

een standaardbepaling die met het AVG decreet werd opgenomen in diverse Vlaamse regelgeving na de inwerkingtreding van de AVG en in die bepaling wordt onder meer het volgende gesteld:

“Met toepassing van artikel 23, lid 1, e) en h), van de algemene verordening gegevensbescherming kan de IBH beslissen om de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet toe te passen bij de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van een onderzoek dat betrekking heeft op een welbepaalde natuurlijke persoon, als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vijfde tot en met het dertiende lid.”

De federale Gegevensbeschermingsautoriteit bekritiseerde al de formulering waarbij de rechten van de betrokkene “niet worden toegepast” (hier “niet toe te passen”), terwijl enkel een beperking van de reikwijdte mogelijk is volgens de AVG. De VTC sluit zich aan bij deze opmerking en verwijst naar het volledige advies van de Autoriteit.

Op basis van de lezing van artikel 23 AVG en van de bijhorende overweging 73 van de AVG, is de VTC van oordeel dat om gebruik te kunnen maken van deze afwijkingsmogelijkheid, moet worden aangetoond dat de beperking de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet laat en dat de beperking in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is. De Memorie van Toelichting bepaalt dat deze afwijkingsregeling gelijklopend is met de regelingen die zijn opgenomen in de overige Vlaamse decreten die taken aan toezicht-, inspectie- of auditdiensten opdragen, en die rekening houden met de opmerkingen en suggesties hierover van de gegevensbeschermingsautoriteit, de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Raad van State. Het is echter moeilijk voor de VTC om deze stelling in concreto na te gaan. De VTC merkt enkel op dat er noch in de Nota aan de Vlaamse Regering, noch in de Memorie van Toelichting een duidelijke motivatie is terug te vinden om van de afwijkingsmogelijkheid gebruik te maken in het kader van het Ontwerp. De VTC beveelt daarom aan om in de tekst van het Ontwerp of in de Memorie van Toelichting een goede motivering toe te voegen m.b.t. de afwijkingsregeling, bij gebreke waaraan de afwijkingsregeling niet conform de AVG is.

De VTC neemt er akte van dat het Ontwerp beperkingen op de AVG-rechten invoert. In artikel 21, §11, derde lid en volgende van het Ontwerp wordt verwezen naar de artikelen 23.1, e) en h) AVG, die voorschrijven dat beperkingen op de rechten en verplichtingen zoals bedoeld in artikelen 12 tem 22 AVG mogelijk zijn onder bepaalde voorwaarden.

De beperkingen van de rechten zijn mogelijk voor zover ze worden beperkt door middel van Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die op de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker van toepassing zijn en op voorwaarde dat de beperkingen de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet laten en in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is ter waarborging van, onder andere:

- een belangrijk economisch of financieel belang van de Unie of van een lidstaat (artikel 23.1, e) AVG);
- een taak op het gebied van toezicht, inspectie of regelgeving die verband houdt, al is het incidenteel, met de uitoefening van het openbaar gezag (artikel 23.1, h) AVG).

De VTC benadrukt dat het Ontwerp effectief moet verbandhouden met belangrijke doelstellingen van economisch of financieel belang (punt e) – wat een beperkte betekenis heeft – en/of met de uitoefening van het openbaar gezag (punt h) – wat zeker niet voor elke overheidsdienst/functie het geval is.

Noch in het Ontwerp, noch In de Memorie van Toelichting worden de randvoorwaarden besproken of aangeduid opdat de IBH gebruik kan maken van de afwijkingsmogelijkheid. De VTC beveelt aan dat de stellers de afwijkingsregeling herwerken in het Ontwerp indien ze er rechtmatig van wensen gebruik te maken, en ook de bijkomende maatregelen nemen zoals beschreven in artikel 23.2 van de AVG.

Antwoord van de Vlaamse Regering:

De mogelijkheid tot afwijking van de artikelen 12 tot en met 22 van de AVG, zoals geboden door het ontworpen artikel 25bis, §11, vierde lid en volgende is wel degelijk nodig. De motivatie voor deze afwijking zal verder worden uitgewerkt in de toelichting bij het desbetreffende artikel.

Advies van de Raad van State

Het advies van de Raad van State nr. 70.147/3 werd gegeven op 28 oktober 2021. Hierna zal worden ingegaan op de opmerkingen in het advies en de verwerking ervan.

Opmerkingen van de Raad van State over bevoegdheid

In zijn advies onderzocht de Raad van State de bevoegdheid van de decreetgever om de bevoegdheid van en de procedure voor het Marktenhof te regelen.

Volgens de Raad zijn dit immers aangelegenheden die principieel behoren tot de bevoegdheid van de federale overheid. De gemeenschappen en de gewesten kunnen op dit vlak slechts regelgevend optreden op grond van hun impliciete bevoegdheden, bedoeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen', mits de toepassingsvoorwaarden van dat artikel voldaan zijn.

Na analyse van de in de Memorie van Toelichting uitgeschreven toetsing of er in de ontworpen regeling wordt voldaan aan de voorwaarden om regelgevend op te treden, komt de Raad deels tot een ander besluit.

Volgens de Raad van State kan inderdaad worden aangenomen dat voor de regeling van de bevoegdheid van het Marktenhof voldaan is aan de voorwaarden om een beroep te doen op de impliciete bevoegdheden.

Deze voorwaarden zijn: (i) het betreden van de federale bevoegdheid is noodzakelijk voor de uitoefening van de bevoegdheid van de betrokken entiteit, (ii) de aangelegenheid moet zich lenen tot een gedifferentieerde regeling en (iii) de weerslag van de betrokken bepalingen op die aangelegenheid is slechts marginaal.

Wat betreft de eerste twee punten maakt de Raad geen opmerkingen over de motivering voor wat betreft de regeling van de bevoegdheid van het Marktenhof. Over het derde punt maakt het advies wel een nuancering ten aanzien van de uitgeschreven motivering: hoewel volgens de Raad kan worden aangenomen dat de weerslag van de ontworpen regeling op de federale bevoegdheid marginaal is, kan niet worden voorgehouden dat de bevoegdheid van het Marktenhof *niet veranderd* wordt.

Deze vermelding wordt dan ook weggelaten uit de Memorie van Toelichting.

Bovendien wordt volgens de Raad van State nog niet aangetoond dat ook aan de voormelde drie voorwaarden voldaan is voor wat betreft de regeling van de procedure voor het Marktenhof.

De Memorie van Toelichting wordt op dit punt dan ook uitgebreid en er wordt thans duidelijk uiteengezet waarom ook wat betreft de regeling van de procedure voor het Marktenhof voldaan is aan de genoemde voorwaarden.

Er wordt toegelicht dat de regeling van de procedure noodzakelijk is voor de uitoefening van de gewestelijke bevoegdheid nu de implementatie van de EU-Havenverordening een 'doeltreffende' klachtenbehandeling veronderstelt. Het zou niet in de geest van de Verordening passen om, na de uitwerking van een efficiënte snelle procedure voor de IBH, niet te voorzien in een passende, concreet uitgewerkte beroepsprocedure. Ook is de weerslag van de betrokken bepalingen marginaal nu de procedureregeling integraal aansluit bij tal van andere vergelijkbare regelingen. Tenslotte wordt uiteengezet dat de aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling, nu het beroep bij het Marktenhof, inclusief een specifiek daartoe uitgeschreven procedure, het voordeel biedt van de invoering van een effectief annulatieberoep bij een rechtsmacht die de mogelijkheid heeft om kennis te nemen van alle vragen in feite en in rechte.

Algemene opmerkingen van de Raad van State

De algemene opmerkingen van de Raad van State hebben betrekking op de artikelen 11 en 12 van het voorontwerp. Naar luid van het ontworpen artikel 16, tweede lid, van het decreet van 2 maart 1999 (artikel 12 van het voorontwerp) kunnen havenbedrijven aan de aanbieders van havendiensten openbardienstverplichtingen opleggen die aan havendiensten zijn gerelateerd.

Aldus wordt volgens de Raad aan de havenbedrijven, die gedecentraliseerde openbare instellingen zijn, een verordenende bevoegdheid toegekend, hetgeen in beginsel niet in overeenstemming is met de algemene publiekrechtelijke beginselen, omdat erdoor geraakt wordt aan het beginsel van de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken volgens de Raad de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking, de preventieve controle van de Raad van State, afdeling Wetgeving, en de duidelijke plaats in de hiërarchie der normen.

De Raad stelt dat dergelijke delegaties enkel gebillijkt kunnen worden voor zover zij zeer beperkt zijn en een niet-beleidsmatige karakter hebben, door hun detailmatige of hoofdzakelijk technische draagwijdte. De instellingen die de betrokken reglementering dienen toe te passen, moeten hierbij zowel aan rechterlijke controle als aan politieke controle onderworpen zijn.

Om aan deze opmerking van de Raad tegemoet te komen, wordt de volgende argumentatie voortaan opgenomen in de Memorie van Toelichting:

Deze aanpassing in het Havendecreet wijzigt niets aan de praktijk die reeds twintig jaar bestaat. Er is nu enkel een integratie van deze bepaling met nieuwe bepalingen die voortvloeien uit de EU-havenverordening.

Openbardienstverplichtingen worden door de havenbedrijven in hoofdlijnen

geregeld in de havenpolitieverordeningen die voor goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

Vervolgens kunnen er wel nadere specificaties geregeld worden in afzonderlijke verordeningen, doch deze zijn dan van detailmatige of hoofdzakelijk technische aard.

Bovendien zijn alle beslissingen van de havenbedrijven aan een rechterlijke controle onderworpen. Alle eenzijdige administratieve rechtshandelingen van de havenbedrijven, waaronder ook de verordeningen (of ander reglementen of beslissingen die ter uitvoering ervan worden genomen), zijn in de regel aan de residuaire toetsingsbevoegdheid van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State onderworpen.

De reglementering door havenbedrijven is zodoende wel degelijk gevat door bepaalde politieke en rechterlijke controlemechanismen.

Artikelsgewijze aanpassingen

Ingevolge het advies van de Raad van State werden wijzigingen aangebracht in de volgende bepalingen:

- In artikel 4 van het ontwerp van decreet (ontworpen artikel 3 §1) wordt de zinsnede "gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018" weggelaten. Ingevolge de terechte opmerking van de Raad van State, werd vastgesteld dat het niet de bedoeling was om artikel 3 van de wet van 19 juni 1978 'betreffende het beheer van het Linkerscheldeoevergebied ter hoogte van Antwerpen en houdende maatregelen voor het beheer en de exploitatie van de haven van Antwerpen' te fixeren in de versie na de wijziging van 30 maart 2018. Het betreft immers een dynamische verwijzing.

- Terecht stelde de Raad van State dat in artikel 7 een deel van de bepaling overbodig is. Naar luid van artikel 7, 1° van het voorontwerp (ontworpen artikel 5, § 2, eerste zin) zijn de havenbedrijven immers onderworpen aan de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen. Artikel 7, 3° van het voorontwerp (ontworpen artikel 5, § 3, eerste lid) voegt daaraan toe dat de havenbedrijven de keuze hebben tussen een monistisch of een duaal bestuur. Aangezien artikel 7 van het voorontwerp reeds stelt dat het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen in beginsel van toepassing is op de havenbedrijven en dat wetboek reeds in de keuze tussen een monistisch of een duaal bestuur voorziet, is het ontworpen artikel 5, § 3, eerste lid, van het decreet van 2 maart 1999 overbodig.

Bijgevolg wordt het ontworpen artikel 5, § 3, eerste lid weggelaten.

- Omtrent artikel 9 merkte de Raad van State op dat artikel 15 lid 1 en lid 2, van verordening (EU) 2017/352 weliswaar niet regelt welke vorm de raadpleging moet aannemen, maar dat dit niet wegneemt dat ze impliceert dat de decreetgever, of minstens de regering, in een dergelijke regeling moet voorzien.

Aan die opmerking wordt gevolg gegeven en er wordt dan ook delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om de vormen van de raadpleging, welke reeds voorzien was in het eerste lid, te specificeren.

- Artikel 21 (ontworpen artikel 25bis, § 4, vierde lid) stelt dat de gewestelijke havencommissaris optreedt als vaste bijzitter in de IHB. De Raad had een vraag met betrekking tot de onpartijdigheid van de gewestelijke havencommissaris.

Overeenkomstig artikel 23, § 1, van het decreet van 2 maart 1999 wordt de gewestelijke havencommissaris benoemd en ontslagen door de regering, die ook zijn statuut regelt. Hij wordt bovendien aangesteld in het departement Mobiliteit en Openbare Werken. Voorafgaandelijk had de Raad reeds gevraagd of de onpartijdigheid en de onafhankelijkheid van de IHB voldoende worden gewaarborgd.

Aan de Raad werd het volgende meegedeeld: "De Verordening eist inderdaad dat 'een daadwerkelijke functionele scheiding bestaat tussen de behandeling van klachten enerzijds en de eigendom en het beheer van havens, het verrichten van havendiensten en het gebruik van havens anderzijds' (art. 16.2). Het blijkt duidelijk uit de voorbereidende werken dat de Europese wetgever doelbewust heeft geopteerd voor een 'functionele' scheiding en heeft afgezien van de strengere eis dat een 'structurele' scheiding zou moeten bestaan (d.w.z. een scheiding in de zin van afzonderlijke rechtspersoonlijkheid of minstens een sterke organisatorische scheiding). Het Europees Parlement en de Europese Commissie aanvaardden expliciet dat een ministerie of een dienst binnen een ministerie als klachtenbehandelaar optreedt, en dit is ook waarvoor inmiddels in diverse Lidstaten is geopteerd. De Europese wetgever beoogde m.a.w. te verzekeren dat de klachtenbehandeling als dusdanig onafhankelijk gebeurt, maar wenste zich niet te mengen in de organisatorische opzet, welke aan de Lidstaten is overgelaten (zie Van Hooydonk, E., *The EU Seaports Regulation*, Antwerpen, Portius, 2019, 1096-1099, nr. 372). De voorgestelde decreetsbepalingen verzekeren uitdrukkelijk dat de leden van de IBH geen belangen mogen hebben bij 'het beheer van havens, het verrichten van havendiensten en het gebruik van havens' en voeren een procedure voor de vervanging van de leden in voor het geval toch een dergelijk belang zou opduiken (zie art. 21, § 4, zesde lid). Verder is het duidelijk dat het Vlaams Gewest als dusdanig niet betrokken is in het beheer van havens of het verrichten van havendiensten. Het Havendecreet bepaalt immers uitdrukkelijk dat het alleen de havenbedrijven zijn die de havenbestuurlijke bevoegdheden uitoefenen (art. 4, § 1) en dat het Vlaams Gewest noch rechtstreeks noch onrechtstreeks in de havenbedrijven mag participeren (art. 5, § 1). De organisatie van een onafhankelijke IBH binnen de diensten van het Vlaams Gewest, samengesteld uit leden die ook persoonlijk geen enkel strijdig belang mogen vertonen, biedt dus wel degelijk de nodige waarborgen van 'functionele' scheiding tussen de klachtenbehandeling enerzijds, en havenbeheer en -exploitatie anderzijds.

- De Raad merkt in het advies echter nog op dat wanneer de klacht die de IBH behandelt, betrekking heeft op een beslissing die het voorwerp uitmaakt van het voormelde toezicht door de gewestelijke havencommissaris, er toch betwijfeld kan worden of, wanneer hij als lid van de IBH uitspraak moet doen over die beslissing, zijn onpartijdigheid voldoende is gewaarborgd, vermits hij minstens impliciet al eerder uitspraak heeft gedaan over die beslissing.

In het ontworpen artikel 25bis, § 4, zesde lid, van het decreet van 2 maart 1999 is weliswaar voorzien in de vervanging van een lid van de IBH wanneer in verband met een te behandelen dossier blijkt dat hij een belang heeft dat de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de behandeling zou kunnen schaden. Desalniettemin rijst volgens de Raad de vraag of, gelet op de schijn van

partijdigheid die ontstaat in hoofde van de gewestelijke havencommissaris, het raadzaam is om hem als vaste bijzitter aan te duiden. De Raad benadrukt dan ook dat men in ieder geval, teneinde zijn onafhankelijkheid te waarborgen, bij het bepalen van zijn statuut erop zal moeten toezien dat hij geen instructies kan ontvangen aangaande de in zijn hoedanigheid van lid van de IBH te nemen beslissingen en dat die beslissingen geen aanleiding kunnen geven tot disciplinaire sancties.

- Om aan de opmerkingen van de Raad tegemoet te komen, wordt in het decreet expliciet toegevoegd dat de gewestelijke havencommissaris geen instructies kan ontvangen in zijn hoedanigheid van lid van de IBH en dat de beslissingen als lid van de IBH geen aanleiding kunnen geven tot disciplinaire sancties. Voorts wordt ook de Memorie van Toelichting aangevuld met het desbetreffende antwoord op de voorafgaandelijke vraag van de Raad van State.

- In artikel 21 van het ontwerp van decreet (ontworpen artikel 25bis, § 5, eerste lid, 2°) wordt bepaald dat een klacht moet worden ingediend bij de IBH binnen zestig dagen na de dag waarop de klager kennis had, dan wel redelijkerwijze kennis had *moeten* hebben van het feit, van de beslissing of, in geval van een voortdurende overtreding, van het begin van de overtreding die het voorwerp uitmaakt van de klacht. Hiermee wordt, zoals de Raad aangeeft in het advies, aansluiting gemaakt bij de rechtspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

- Volgens artikel 21 (ontworpen artikel 25bis, § 8, derde lid) kan de IBH de havenbedrijven, de aanbieders van havendiensten en de havengebruikers verplichten om haar binnen een termijn die ze vaststelt informatie over een klacht te verschaffen *of een andere vorm van medewerking te verlenen*.

- De Raad heeft voorafgaandelijk gevraagd te duiden wat bedoeld wordt met "een andere vorm van medewerking". Hierop werd het volgende antwoord meegedeeld:

"Art. 16.5 van de Verordening bepaalt dat de klachtenbehandelaars, in overeenstemming met het nationale recht, bevoegd moeten zijn om havenbeheerders, aanbieders van havendiensten en havengebruikers te verplichten hun 'informatie in verband met een klacht' te verschaffen. Het doel van de toevoeging in de ontworpen bepaling dat de klachtenbehandelaar ook andere vormen van medewerking mag vragen, is praktisch geïnspireerd. Te denken valt bijv. aan het recht om toegang tot een haventerminal of havendok te vragen, teneinde een plaatsbezoek te verrichten. Dergelijke maatregelen dragen bij tot de doeltreffendheid van de klachtenbehandeling welke de Verordening, zoals de Raad van State terecht opmerkt, vereist. Bij gebrek aan decretale basis daarvoor heeft de IBH echter niet de bevoegdheid om over te gaan tot vrijheidberovende maatregelen, huiszoekingen of inbeslagnames. De Havenverordening staat aan de toekenning van dergelijke meer verregaande bevoegdheden niet in de weg, en de klachtenbehandelaars zouden bevoegdheden kunnen krijgen analoog aan die van een mededingingsautoriteit. In het ontwerp is niet voor de toekenning van dergelijke meer ingrijpende onderzoeksbevoegdheden geopteerd."

- De Raad merkt in haar advies op dat, in zoverre een plaatsbezoek mogelijk is, een inmenging zou kunnen inhouden in de onschendbaarheid van

de woning en het recht op de eerbiediging van het privéleven, de decreetgever in een voldoende precieze regeling moet voorzien die bovendien evenredig zal moeten zijn met het door hem nagestreefde doel. Een op algemene wijze geformuleerde verplichting om medewerking te verlenen met de IBH is volgens de Raad geen voldoende precieze wettelijke bepaling en kan bijgevolg geen grondslag bieden voor de inmenging in een grondrecht die een plaatsbezoek zou kunnen inhouden.

Bijgevolg moeten de vormen van medewerking die de decreetgever voor ogen heeft nader worden geregeld in het ontworpen artikel 25*bis*, § 8, derde lid.

Omdat (i) 'andere vorm van medewerking' inderdaad een algemene formulering blijft die in de praktijk mogelijk tot veel betwisting aanleiding kan geven, (ii) de EU-havenverordening louter voorziet dat de klachteninstantie bevoegd is om de partijen te verplichten informatie te verschaffen (en dus geen melding maakt van zulke andere vormen van medewerking) en (iii) in het volgende lid al een resem bijkomende bevoegdheden van de IBH worden opgesomd waarover de Raad geen opmerkingen maakte, wordt er voor redenen van duidelijkheid voor gechoosd om hier de betrokken zinsnede weg te laten.

- In artikel 21 van het ontwerp van decreet (ontworpen artikel 25*bis*, § 11, eerste lid, 2°) wordt de zinsnede "vervangen bij het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)" weggelaten. Ingevolge de terechte opmerking van de Raad van State, werd vastgesteld dat het niet de bedoeling was om artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 'betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer' te fixeren in de versie na de wijziging van 8 juni 2018. Het betreft immers een dynamische verwijzing.

- De Raad maakt met betrekking tot artikel 21 van het voorontwerp (ontworpen artikel 25*bis*, § 11, derde lid) een opmerking over de daarin vervatte mogelijkheid tot publicatie van haar beslissingen.

Volgens het ontworpen artikel 25*bis*, § 13, derde lid kan de IBH beslissen om haar beslissingen integraal of bij uittreksel bekend te maken op haar website of op een andere wijze, tenzij de regels inzake de verwerking van persoonsgegevens of inzake commercieel of industrieel gevoelige informatie zich daartegen verzetten.

Om het transparante karakter van de behandeling van de klachten door de IBH te waarborgen, is het volgens de Raad wenselijk om in een systematische bekendmaking van de beslissingen van de IBH te voorzien, in plaats van die bekendmaking afhankelijk te maken van de beslissing van de IBH, in functie van "het belang van de werking van de havens".

Het ontworpen artikel 25*bis*, § 13, derde lid, van het decreet van 2 maart 1999 moet volgens de Raad worden herzien in het licht van het voorgaande. Aan deze opmerking wordt dan ook gevolg gegeven.

- In artikel 21 van het ontwerp van decreet (ontworpen artikel 25bis, § 11, vijfde lid) wordt de termijn van een jaar gewijzigd naar een termijn van zes maanden, gelet op het gegeven dat, zoals de Raad van State terecht opmerkte, de IBH over maximum zes maanden beschikt om over een klacht te beslissen.

- Wat betreft artikel 21 van het ontwerp van decreet (ontworpen artikel 25bis, § 11, twaalfde lid) merkte de Raad van State op dat in artikel 12, lid 4, van de AVG wordt bepaald dat wanneer de verwerkingsverantwoordelijke geen gevolg geeft aan een verzoek krachtens de artikelen 15 tot en met 22 van die verordening, hij de betrokkene onverwijld en uiterlijk binnen één maand na ontvangst van het verzoek meedeelt waarom het verzoek zonder gevolg is gebleven, en hem informeert over de mogelijkheid om klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit en om beroep bij de rechter in te stellen. Bijgevolg lijkt volgens de Raad van State minstens vereist dat wanneer de IBH geen antwoord heeft ontvangen van het Openbaar Ministerie (OM) of van de onderzoeksrechter, zij de betrokkene hiervan op de hoogte brengt.

Op het voorstel van de Raad van State kan niet worden ingegaan, het risico dat het onderzoek in gevaar wordt gebracht, is te groot. Bovendien worden de rechten van de betrokkene niet uitgehold in de mate dat de betrokkene de mogelijkheid heeft om, na het verstrijken van de termijn van een maand, een antwoord te krijgen overeenkomstig artikel 12, lid 3, AVG, zich te richten tot de bevoegde toezichthoudende autoriteit die de IBH kan bevragen, alsook het Openbaar Ministerie en/of de onderzoeksrechter. De AVG voorziet overigens in de mogelijkheid dat de toezichthoudende autoriteit de betreffende inspectiedienst gelast de verzoeken van de betrokkene tot uitoefening van zijn rechten uit hoofde van de verordening in te willigen (zie artikel 58, lid 2, c), AVG). In die mate worden de rechten van de betrokkene voldoende gewaarborgd, alsook wordt er rekening gehouden met de specifieke belangen waarom er van bepaalde rechten wordt afgeweken. Bovendien is er het risico dat als de IBH toch een antwoord zou geven zonder het standpunt van het OM en/of de onderzoeksrechter te kennen, het geheim van het onderzoek kan worden geschonden.

- In artikel 21 van het ontwerp van decreet (ontworpen artikel 25bis, § 13, eerste lid) wordt er voor de aanvang van de maximale tienjarige bewaringstermijn van persoonsgegevens een onderscheid gemaakt tussen de gevallen waarbij er beroep wordt ingesteld bij het Marktenhof of niet. Zoals terecht door de Raad van State opgemerkt, was er bij de initiële redactie immers geen rekening gehouden met het scenario in welke er geen beroep wordt ingesteld.

B. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens

Artikel 2

Dit artikel geeft aan dat het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (het 'Havendecreet') voortaan mede voorziet in de uitvoering van verordening (EU) 2017/352 van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2017 tot vaststelling van een kader voor het verrichten van havendiensten en gemeenschappelijke regels inzake de financiële transparantie van havens (de 'EU-Havenverordening').

Artikel 3

In artikel 2 van het Havendecreet worden diverse wijzigingen aangebracht.

De wijziging van artikel 2, 2°, c), brengt de omschrijving van de betrokken havenbestuurlijke bevoegdheid in lijn met de EU-Havenverordening en dit onverminderd de blijvende mogelijkheid voor de havenbedrijven om, los van de EU Havenverordening, een kader te creëren voor havendiensten.

Het begrip havendiensten wordt niet gedefinieerd omdat een limitatieve opsomming niet mogelijk is. Het begrip omvat minstens de diensten waarop de EU-havenverordening van toepassing is. De toelichting bij de wijziging van het Havendecreet in 2014 vermeldde onder meer: "Diensten die geen openbare havendiensten zijn, kunnen door ongeacht welke onderneming, waaronder de havenbedrijven, aangeboden worden. De havenbedrijven kunnen die diensten niet reguleren." (Parl.St., VI.P., 2013-2014, nr. 2336/1, 7).

Nochtans bestaan er in de praktijk wel degelijk diensten die niet onder openbardienstverplichtingen worden verzekerd, maar die toch zijn onderworpen aan normering door het havenbedrijf, en zelfs aan een bijzondere markttoegangsregeling.

Een voorbeeld is de vergunning voor leveranciers van scheepsbrandstoffen (of 'bunkers'). Het gaat om commerciële dienstverleners, die zijn verwickeld in onderlinge concurrentie, maar die desgevallend pas markttoegang verkrijgen nadat zij van het havenbedrijf een vergunning (of een erkenning, of een analoog markttoegangsrecht) hebben verkregen. Die vergunning kunnen zij verkrijgen nadat zij hebben aangetoond dat zij aan bepaalde voorwaarden voldoen (bijvoorbeeld in verband met de veiligheid van hun vaartuigen, of de kwalificaties van hun bestuurders of medewerkers).

Dergelijke regelingen kunnen opgenomen zijn in de havenpolitieverordeningen (welke ingevolge het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst worden vastgesteld door de havenbedrijven en worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering). De EU-Havenverordening bevestigt dat dergelijke markttoegangsregelingen vanuit het perspectief van het Unierecht mogelijk zijn. In de terminologie van de EU-Havenverordening gaat het om 'minimumeisen' (artikel 4 en 5).

Gelijkaardige markttoegangsregelingen zijn trouwens mogelijk met betrekking tot diensten die buiten het toepassingsgebied van de EU-Havenverordening vallen.

Aangezien de huidige bepalingen met betrekking tot havendiensten in Havendecreet een onnodige beperking lijken te stellen aan de bevoegdheden waarover havenbeheerders krachtens de EU-Havenverordening kunnen beschikken, is het wenselijk de betrokken bepalingen van het Havendecreet aan te passen.

De betrokken havenbestuurlijke bevoegdheid wordt breed omschreven, als "de vaststelling van een kader voor en de organisatie van havendiensten". De term 'organisatie' sluit aan bij de terminologie van de EU-Havenverordening (zie artikel 3). In de nieuwe formulering van artikel 16 van het Havendecreet wordt voorzien dat de havenbedrijven aan havendiensten gerelateerde openbaredienstverplichtingen kunnen opleggen aan de aanbieders van havendiensten, inbegrepen deze bedoeld in artikel 7.1 van de EU-Havenverordening.

De voorgestelde ruime formulering, gelezen samen met artikel 16 van het Havendecreet, dekt verschillende hypotheses.

Ten eerste kan het havenbedrijf beslissen om zelf ('intern') openbare havendiensten -havendiensten waarvoor openbaredienstverplichtingen worden opgelegd- te verlenen.

Ten tweede kan het havenbedrijf beslissen om havendiensten aan te bieden die geen openbare havendienst zijn.

Ten derde kan het havenbedrijf beslissen om een openbare havendienst te laten verzekeren door een andere dienstverlener, bijvoorbeeld een concessionaris.

Ten vierde kan het havenbedrijf regulerend optreden met betrekking tot havendiensten die niet het karakter van een openbare havendienst bezitten en die door een andere dienstverlener worden aangeboden (bijvoorbeeld de al vermelde scheepsbrandstoffenleverancier).

Voor de havendiensten die onder toepassing van de EU-Havenverordening vallen, kan een havenbedrijf rechtstreeks uit de betrokken bepalingen van deze verordening marktordeningsbevoegdheden putten.

Zo kan een havenbedrijf een vergunningsplicht voor scheepsbrandstoffenleveranciers opleggen, en de verlening van de vergunning bijvoorbeeld afhankelijk stellen van de naleving van eisen in verband met financiële draagkracht (artikel 4.2.b)) of veiligheidseisen (artikel 4.2.e)).

De wijziging in artikel 2, 2° c), heeft als gevolg dat er geen nood meer is aan een definitie van het begrip openbare havendiensten. Havenbedrijven kunnen een kader vaststellen voor havendiensten en bij het vaststellen van dit kader ook voorzien in openbare dienstverplichtingen. Dat wordt verder verduidelijkt door een aanpassing van artikel 16 van het Havendecreet. Bijgevolg wordt artikel 2, 3° opgeheven.

De toevoeging van artikel 2, 4° bis, heeft als doel het begrip 'zeehaven' te verduidelijken in het Havendecreet. Het Havendecreet omschrijft het havengebied als elke zeehaven en aanhorigheden in het Vlaamse Gewest die een ruimtelijk, economisch of functioneel geheel vormt. In het Havendecreet is het begrip 'zeehaven' nooit gedefinieerd, terwijl het wel degelijk wordt gebruikt. Thans wordt het begrip ook

consequenter gebruikt in de overige definities, zoals bijvoorbeeld in punt 5 tot en met 8 en in punt 10 en 14.

In de Europese havenverordening en Algemene Groepsvrijstellingsverordening wordt het begrip wel gedefinieerd. Door een definitie te introduceren in het Havendecreet die overeenstemt met de Europese definitie wordt duidelijkheid en logische samenhang met de Europese regelgeving gecreëerd. Het gaat hier dus om een verduidelijking van het begrip zeehaven als onderdeel van het havengebied. Het havengebied blijft behouden in het Havendecreet als zijnde het geheel van de zeehaven en aanhorigheden dat een ruimtelijk, economisch of functioneel geheel vormt en waarbinnen zich zeehavengebonden industriële, distributie-, opslag- en overslag- en logistieke activiteiten kunnen ontwikkelen.

De opheffing van artikel 2, 9°, hangt samen met de doelstelling om te vereenvoudigen. Het begrip haveninfrastructuur wordt wel gedefinieerd, maar verder worden er geen rechtsgevolgen aan gekoppeld in het Havendecreet. Het is in eerste instantie een containerbegrip voor verschillende types van infrastructuur in de havengebieden. Een bijkomende reden om de aanpassing door te voeren, is het feit dat in Europese regelgeving ook gebruik wordt gemaakt van het begrip 'haveninfrastructuur', waar het dan wel een andere invulling heeft gekregen. Hierdoor kan verwarring ontstaan.

De wijziging van artikel 2, 10°, vloeit enerzijds voort uit het invoeren van de definitie van het begrip 'zeehaven' in het decreet en beoogt anderzijds een vereenvoudiging. De bepaling 'met uitzondering van de haveninterne' basisinfrastructuur heeft immers geen enkele toegevoegde waarde aangezien uit de definitie van 'haveninterne basisinfrastructuur' in het Havendecreet al overduidelijk blijkt dat deze hier niet onder valt.

De wijziging van artikel 2, 11°, moet duidelijker maken wat precies door de categorie haveninterne basisinfrastructuur wordt afgedekt. Het betreft geen inhoudelijke wijziging, maar een tekstuele aanpassing.

De voorgestelde wijziging van artikel 2, 12°, is een logisch gevolg van de introductie van een definitie van het begrip 'zeehaven'. Door deze wijziging wordt duidelijk gemaakt dat het hier gaat om de infrastructuur die onderdeel uitmaakt van de zeehaven en die samen met aanhorigheden het havengebied vormt.

De wijziging van artikel 2, 16°, is een logisch gevolg van de introductie van een definitie van het begrip 'zeehaven'. Maritieme toegangswegen kunnen zich zowel buiten (vaarpassen op de Noordzee) als binnen een havengebied (vaarwegen in tijdokken, kanaaldokken, enzovoort) bevinden, maar kunnen nooit deel uit maken van de zeehaven. Kanaaldokken zijn een specifieke categorie van maritieme toegangswegen, met name dokken die als specifieke functie hebben doorvaart in een havengebied mogelijk te maken. Dit wordt verduidelijkt in artikel 2,17°.

De opheffing van artikel 2, 18°, is het gevolg van de opheffing van de Vlaamse Havencommissie.

De toevoeging van artikel 2, 20°, behoeft geen commentaar.

Artikel 4

Artikel 2 van het decreet van 30 maart 2018 houdende wijziging van de wet van 19 juni 1978 betreffende het beheer van het Linkerscheldeoevergebied ter hoogte van Antwerpen en houdende maatregelen voor het beheer en de exploitatie van de haven van Antwerpen voorziet, in afwijking van de afbakening van de andere havengebieden, enkel dat de afbakening door de Vlaamse Regering moet gebeuren. Het betreft hier een specifieke regeling voor dit havengebied. Dit principe wordt nu nogmaals bevestigd in artikel 3 van het Havendecreet.

Artikel 5

De verwijzing naar 'autonome gemeentelijke havenbedrijven' in artikel 3bis van het Havendecreet wordt geschrapt aangezien deze rechtsvorm niet langer wordt gebruikt.

Artikel 6

De vier Vlaamse zeehavens waarop het Havendecreet van toepassing is, zijn tevens onderworpen aan de EU-Havenverordening (krachtens artikel 1.4 van die verordening).

De nieuwe bepaling in artikel 4, paragraaf 1bis, van het Havendecreet bevestigt uitdrukkelijk dat de vier Vlaamse havenbedrijven in de zin van de EU-Havenverordening havenbeheerders zijn.

De definitie van dit laatste begrip in de EU-Havenverordening (artikel 2.5) verwijst naar nationaal recht. Het is dan ook passend door middel van de hier ingevoegde paragraaf een logische aansluiting van het nationaal recht op de verordening te realiseren, die elke betwisting over de toepasselijkheid van de EU-Havenverordening en de hoedanigheid van de havenbeheerders uitsluit, en die bovendien de kenbaarheid van de regelgeving bevordert.

Paragraaf 2 is in overeenstemming gebracht met de huidige situatie. Artikel 31 en 32 van het Havendecreet zijn al in respectievelijk 2015 en 2006 opgeheven. Het Scheepvaartbegeleidingsdecreet van 16 juni 2016 voorziet zelf in sancties voor het niet naleven van de bepalingen van het decreet en de uitvoeringsbesluiten.

Artikel 7

In artikel 5 van het Havendecreet wordt in paragraaf 2 de verwijzing naar de Faillissementswet vervangen door een verwijzing naar boek XX van het Wetboek van economisch recht waar de faillissementsregeling sinds 2018 in geregeld is.

De wijziging van paragraaf 3 van artikel 5 is eveneens een gevolg van het in werking treden van het 'Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen' in 2019. Vermits luidens het ontworpen artikel 5, § 2, eerste zin, van het decreet van 2 maart 1999 het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen in beginsel van

toepassing is op de havenbedrijven en dat wetboek onder andere de keuze tussen een monistisch of een duaal bestuur voorziet, dient de bestuursvorm, zoals voorgeschreven door het bestaande artikel 5, § 3 niet langer door het voorontwerp van decreet voorzien te worden. Artikel 5, § 3, eerste lid, van het decreet van 2 maart 1999 is bijgevolg overbodig en wordt weggelaten.

De opheffing in paragraaf 5 van artikel 5 van het decreet van de zinsnede "op basis waarvan de openbare havendiensten worden vastgesteld en georganiseerd," sluit aan bij de wijziging van artikel 16 van het Havendecreet en de opheffing van artikel 17, die verderop worden toegelicht.

De opheffing van de zin "De statuten van de havenbedrijven en alle wijzigingen ervan worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad." wordt doorgevoerd in het kader van vereenvoudiging. Vereisten inzake bekendmaking zijn vervat in de regelgeving inzake (de oprichting van) de rechtsvorm die een havenbedrijf wenst aan te nemen.

Het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking is vervangen door het decreet over het lokaal bestuur van 2017. De toepassing van het nieuwe decreet op de havenbedrijven wordt beperkt tot bepaalde aspecten. Voor toepassing van het decreet worden de havenbedrijven enkel gelijkgesteld met autonome gemeentebedrijven voor wat betreft de bepalingen inzake de deelname in rechtspersonen en samenwerking.

Artikel 8

Het derde lid van artikel 6 werd bij het decreet van 1 februari 2008 in het Havendecreet ingevoegd. De praktijk sinds 2008 leert dat deze bepaling in bepaalde gevallen een belemmering vormt voor participaties van een havenbedrijf, met name in die gevallen waarin een havenbedrijf een dermate kleine participatie heeft dat het ten aanzien van de andere aandeelhouders niet te verantwoorden is dat aan het havenbedrijf een mandaat van bestuurder wordt toegekend. Bijgevolg wordt deze bepaling opgeheven.

Het vierde lid wordt geschrapt omdat het weinig toegevoegde waarde heeft. Deelname in kapitaal of zetelen in de Raad van Bestuur zou in principe automatisch moeten resulteren in de ontvangst van het jaarverslag en de jaarrekening.

Het laatste lid is niet meer van toepassing onder nieuw wetboek Vennootschappen en Verenigingen en wordt bijgevolg eveneens opgeheven.

Artikel 9

Artikel 15 van de EU-Havenverordening legt verplichtingen op in verband met de raadpleging van havengebruikers en andere belanghebbenden door de havenbeheerders.

Voor de nadere regeling verwijst de EU-Havenverordening naar het nationaal recht.

De huidige lezing van artikel 7 van het Havendecreet verplicht alle havenbedrijven een raad van overleg in te richten. De noden en mogelijkheden rond de raadpleging van havengebruikers en belanghebbenden verschillen van havenbedrijf tot havenbedrijf. In de praktijk wordt het overleg dan ook niet in alle zeehavens op deze manier georganiseerd.

In de ontworpen tekst wordt thans, op grond van de bepalingen van de EU-Havenverordening, bepaald dat de havenbedrijven zelf de vereiste raadplegingen kunnen organiseren.

De EU-Havenverordening laat toe dat de raadplegingen hetzij via een permanent orgaan gebeuren, hetzij op ad hoc-basis, of via een combinatie van technieken. Overeenkomstig het advies van de Raad van State wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de vormen van de raadpleging verder te regelen.

De wijziging neemt niet weg dat raadpleging en gedegen en voortdurend overleg tussen havenbeheerders, havengebruikers en lokale stakeholders een essentieel element voor een performant havenbeleid in Vlaanderen blijft.

Artikel 10

De bewoordingen van artikel 14 van het Havendecreet waren niet afgestemd op het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst. Het is logisch om alle aspecten die verband houden met de havenkapiteinsdiensten te concentreren en regelen in het decreet van 3 mei 2019. Dat geldt dus ook voor de taakomschrijving. In artikel 14 van het Havendecreet volstaat een beknopte verwijzing naar het desbetreffend artikel in het havenkapiteinsdecreet.

Artikel 11

Artikel 15 van het Havendecreet wordt integraal vervangen door een nieuw artikel dat is afgestemd op de EU-havenverordening en waarin bestaande en nieuwe bepalingen met betrekking tot inkomsten van havenbedrijven zijn geïntegreerd.

De EU-Havenverordening (artikel 13.1) verplicht de lidstaten ervoor te zorgen dat een heffing op het gebruik van haveninfrastructuur, zoals omschreven in artikel 2.9 van de EU-Havenverordening, wordt opgelegd. Paragraaf één legt de desbetreffende Unierechtelijke verplichting op aan de havenbedrijven.

Voor de interpretatie van 'heffing op het gebruik van haveninfrastructuur' moet naar de definities 9 en 18 in de EU-Havenverordening worden gekeken.

De tweede paragraaf is overgeheveld uit het huidige artikel 20 van het Havendecreet.

Het onderscheid tussen algemene en bijzondere havengelden bestond al in het Havendecreet en wordt behouden.

Als voorbeeld van een bijzonder havengeld voor welbepaalde infrastructuur wordt in de toelichting bij het decreet van 28 februari 2014 droogdokken vermeld (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-2014, nr. 2336/1, p. 5).

De bevestiging van de publiekrechtelijke bevoegdheid van de havenbedrijven om havengelden te heffen, doet geen afbreuk aan hun bevoegdheid om als tegenprestatie voor andere werken, leveringen of diensten vergoedingen te ontvangen op privaatrechtelijke basis. Dit hoeft echter niet in het decreet te worden ingeschreven.

Artikel 12

Voor het eerste lid van artikel 16 van het Havendecreet wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 2, 2°, c), van het Havendecreet.

Het tweede lid komt in de plaats van artikel 17 van het Havendecreet, dat wordt opgeheven. De nieuwe bepaling is nodig omdat artikel 7.1 van de EU-Havenverordening bepaalt dat de lidstaten het recht om aan de aanbidders van havendiensten openbaardienstverplichtingen op te leggen, kunnen overdragen aan de havenbeheerders. De nieuwe bepaling geeft daar uitvoering aan.

Er dient te worden opgemerkt dat artikel 7 van de EU-Havenverordening slechts op een beperkt aantal havendiensten van toepassing is. Het havenbedrijf zal ook openbaardienstverplichtingen voor andere havendiensten kunnen vaststellen.

Deze aanpassing in het Havendecreet wijzigt overigens niets aan de praktijk die reeds twintig jaar bestaat. Er is nu enkel een integratie van deze bepaling met nieuwe bepalingen die voortvloeien uit de EU-havenverordening.

Openbaardienstverplichtingen worden door de havenbedrijven in hoofdlijnen geregeld in de havenpolitieverordeningen die voor goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

Vervolgens kunnen er wel nadere specificaties geregeld worden in afzonderlijke verordeningen, doch deze zijn dan van detailmatige of hoofdzakelijk technische aard.

Bovendien zijn alle beslissingen van de havenbedrijven aan een rechterlijke controle onderworpen. Alle eenzijdige administratieve rechtshandelingen van de havenbedrijven, waaronder ook de verordeningen (of ander reglementen of beslissingen die ter uitvoering ervan worden genomen), zijn in de regel aan de residuaire toetsingsbevoegdheid van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State onderworpen.

De reglementering door havenbedrijven is zodoende wel degelijk gevat door bepaalde politieke en rechterlijke controlemechanismen.

Artikel 13

In verband met opheffing van artikel 17 van het Havendecreet wordt verwezen naar de toelichting bij de wijzigingen van artikel 2, 2°, c), en artikel 16 van het Havendecreet.

Artikel 14

De wijziging in artikel 18 van het Havendecreet betreft een schrapping in het kader van tekstvereenvoudiging. De opsomming van de infrastructuur heeft hier geen toegevoegde waarde.

Artikel 15

Afdeling Ibis, bestaande uit de artikelen 19bis tot en met 19octies van het Havendecreet, wordt opgeheven omdat de rechtsvorm 'autonoom gemeentelijk havenbedrijf' niet langer wordt gebruikt. De drie havenbedrijven die van deze rechtsvorm in het verleden gebruik hebben gemaakt, zijn omgevormd tot naamloze vennootschappen van publiek recht.

Artikel 16

Artikel 20 van het Havendecreet wordt opgeheven en geïntegreerd in paragraaf 2 van het gewijzigde artikel 15 van het Havendecreet.

Artikel 17

In de EU-havenverordening zijn nu specifieke bepalingen opgenomen inzake transparantie van financiële betrekkingen. Artikel 11 van de EU-havenverordening bepaalt dat de financiële betrekkingen tussen overheden en een havenbeheerder of een andere entiteit die namens hem havendiensten verricht en die publieke middelen ontvangt, op transparante wijze in het boekhoudingssysteem worden weergegeven om een duidelijk beeld te verschaffen over:

- a) de rechtstreekse toekenning van publieke middelen door overheden aan de betrokken havenbeheerders;
- b) de toekenning van publieke middelen door overheden via overheidsbedrijven of openbare financiële instellingen, alsmede
- c) de besteding van die publieke middelen aan de doelen waarvoor ze zijn toegewezen.

Wanneer de havenbeheerder die publieke middelen ontvangt zelf haven- of baggerdiensten aanbiedt, of wanneer een andere entiteit die diensten namens hem aanbiedt, houdt hij van die publiek gefinancierde haven- of baggerdienst een afzonderlijke boekhouding bij, op zodanige wijze dat:

- a) alle kosten en opbrengsten correct worden toegerekend op grond van consequent toegepaste en objectief te rechtvaardigen beginselen inzake kostprijsadministratie, en
- b) de beginselen inzake kostprijsadministratie volgens welke de gescheiden boekhoudingen worden gevoerd, duidelijk vastliggen.

De in de EU-havenverordening bedoelde publieke middelen omvatten aandelenkapitaal en kapitaalmiddelen van dezelfde aard als aandelenkapitaal, niet of slechts onder bepaalde omstandigheden terug te betalen subsidies, leningen, met inbegrip van overdisposities en voorschotten op kapitaalinzending, door overheden aan de havenbeheerder verstrekte garanties, en elke andere vorm van financiële overheidssteun.

De nieuwe bepalingen in de EU-havenverordening vormen voortaan het kader waar de havenbedrijven rekening mee dienen te houden bij het voeren van hun boekhouding als vennootschappen.

Met het oog op het verkrijgen en behouden van voldoende inzichten op de strategie en doelstellingen van de havenbedrijven wordt wel nog steeds aan de havenbedrijven gevraagd om het ondernemingsplan ter beschikking te stellen aan de Vlaams Regering.

Artikel 18

Artikel 22, § 1, 2°, van het Havendecreet heeft volgens de toelichting van 1999 tot doel er over te waken dat door het verlenen van toelagen of giften (bijvoorbeeld van de stad aan het havenbedrijf) de verwezenlijking van kostendekkende exploitatie van het havenbedrijf als streefdoel niet wordt uitgesteld. Tweeëntwintig jaar later kunnen we vaststellen dat deze vrees niet meer bestaat en dat bijgevolg deze bepaling kan worden opgeheven.

Artikel 19

De wijzigingen in artikel 23 van het Havendecreet hangen samen met de nieuwe regeling in het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

Artikel 20

Artikel 25 van het Havendecreet wordt binnen de huidige beleidscontext als te beperkend ervaren. Tussen het Vlaamse Gewest en de havenbedrijven wordt ondertussen op veel meer domeinen naar samenwerking gezocht om het hoofd te bieden aan uitdagingen waar bij de totstandkoming van artikel 25 nog geen sprake was.

Artikel 21

Artikel 16 van de EU-Havenverordening bevat een regeling betreffende de behandeling van klachten, die in het nationaal recht dient te worden uitgewerkt.

Deze regeling wordt uitgewerkt in artikel 25bis en is onder meer geïnspireerd door de geschillenregeling opgenomen in het decreet van 4 april 2014 houdende de uitwisseling van informatie over een inname van het openbaar domein in het Vlaamse Gewest, zoals gewijzigd bij het decreet van 10 november 2017. Er wordt rekening gehouden met het advies van de Raad van State over deze laatste decreetwijziging.

Hoewel de klachtenbehandeling luidens de ontworpen tekst omgeven is met een aantal waarborgen, wordt niet beoogd een administratief rechtscollege op te richten.

Het ontworpen artikel 25bis, § 4, vierde lid stelt dat de gewestelijke havencommissaris optreedt als vaste bijzitter in de IHB. De gewestelijke havencommissaris wordt benoemd en ontslagen door de regering, die ook zijn statuut regelt. Hij wordt bovendien aangesteld in het departement Mobiliteit en Openbare Werken. Daarnaast vereist de EU-Havenverordening dat er een daadwerkelijke functionele scheiding bestaat tussen de behandeling van klachten enerzijds en de eigendom en het beheer van havens, het verrichten van havendiensten en het gebruik van havens anderzijds' (art. 16.2). Toch worden de onpartijdigheid en de onafhankelijkheid van de IHB voldoende gewaarborgd.

Het blijkt immers duidelijk uit de voorbereidende werken dat de Europese wetgever doelbewust heeft geopteerd voor een 'functionele' scheiding en heeft afgezien van de strengere eis dat een 'structurele' scheiding zou moeten bestaan (d.w.z. een scheiding in de zin van afzonderlijke rechtspersoonlijkheid of minstens een sterke organisatorische scheiding). Het Europees Parlement en de Europese Commissie aanvaardden expliciet dat een ministerie of een dienst binnen een ministerie als klachtenbehandelaar optreedt, en dit is ook waarvoor inmiddels in diverse Lidstaten is geopteerd. De Europese wetgever beoogde m.a.w. te verzekeren dat de klachtenbehandeling als dusdanig onafhankelijk gebeurt, maar wenste zich niet te mengen in de organisatorische opzet, welke aan de Lidstaten is overgelaten (zie Van Hooydonk, E., *The EU Seaports Regulation*, Antwerpen, Portius, 2019, 1096-1099, nr. 372). De voorgestelde decreetsbepalingen verzekeren uitdrukkelijk dat de leden van de IBH geen belangen mogen hebben bij 'het beheer van havens, het verrichten van havendiensten en het gebruik van havens' en voeren een procedure voor de vervanging van de leden in voor het geval toch een dergelijk belang zou opduiken (zie art. 21, § 4, zesde lid). Verder is het duidelijk dat het Vlaams Gewest als dusdanig niet betrokken is in het beheer van havens of het verrichten van havendiensten. Het Havendecreet bepaalt immers uitdrukkelijk dat het alleen de havenbedrijven zijn die de havenbestuurlijke bevoegdheden uitoefenen (art. 4, § 1) en dat het Vlaams Gewest noch rechtstreeks noch onrechtstreeks in de havenbedrijven mag participeren (art. 5, § 1). De organisatie van een onafhankelijke IBH binnen de diensten van het Vlaams Gewest, samengesteld uit leden die ook persoonlijk geen enkel strijdig belang mogen vertonen, biedt dus wel degelijk de nodige waarborgen van 'functionele' scheiding tussen de klachtenbehandeling enerzijds, en havenbeheer en -exploitatie anderzijds.

Ten einde de onafhankelijkheid van de gewestelijke havencommissaris in zijn hoedanigheid van lid van de IBH te waarborgen, wordt er in de ontworpen tekst, overeenkomstig de opmerking terzake van de Raad van State, uitdrukkelijk voorzien dat de gewestelijke havencommissaris geen instructies kan ontvangen aangaande de in zijn hoedanigheid van lid van de IBH te nemen beslissingen en dat die beslissingen geen aanleiding kunnen geven tot disciplinaire sancties.

Zowel de toewijzing van rechterlijke bevoegdheid aan het Marktenhof als het vaststellen van de procedure voor dit rechtscollege, zijn gestoeld op de impliciete bevoegdheden en stroken met de criteria in dat verband opgelegd in de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof.

De bevoegdheidstoewijzing is vooreerst noodzakelijk voor de adequate uitoefening van de gewestbevoegdheid. Artikel 16.6 van de EU-Havenverordening vermeldt

uitdrukkelijk de rechterlijke toetsing van de beslissing van de klachtenbehandelaar, welke laatste bindend moeten zijn. Het is moeilijk denkbaar dat de klachtenbehandelaar bindende beslissingen zou opleggen zonder rechterlijke toetsingsmogelijkheid. De EU-Havenverordening regelt in wezen de markttoegang in de havensector en de heffing van vergoedingen voor dienstverlening en infrastructuurheffing. De raadsheren in het Marktenhof beschikken over gespecialiseerde kennis in onder meer economisch recht en marktrecht. De regeling van de EU-Havenverordening is precies in deze domeinen gesitueerd.

De vaststelling van de procedure voor dit hof is evenzeer noodzakelijk voor de adequate uitoefening van de gewestbevoegdheid nu de aangepaste regeling van de beroepsprocedure leidt tot een snel en adequaat verloop van de procedure in beroep, onder meer door de behandeling zoals in kort geding. Overeenkomstig artikel 16/1 van de EU-Havenverordening dient er immers voor gezorgd te worden dat er een 'doeltreffende procedure' voorhanden is. In de ontworpen tekst werd daartoe zowel voor de behandeling van de klacht bij de IBH als in graad van beroep geopteerd voor zo efficiënt mogelijke procedures met korte doorlooptijden, ten einde de betrokken klachten krachtadig, snel en gepast te kunnen behandelen. Zonder de ontworpen procedureregeling zou het beroep onduidelijker geregeld zijn en zodoende een groot deel van zijn doeltreffendheid verliezen, zodat hieroor de doeltreffendheid van de door de decreetgever uitgewerkte regeling in het gedrang zou komen.

Ten tweede is de weerslag van de voorgestelde regeling marginaal, zowel wat betreft de bevoegdheidstoewijzing als wat betreft de regeling van de procedure. De bevoegdheidstoewijzing aan het Marktenhof is immers zeer specifiek en zal allicht tot slechts een beperkt aantal beroepen aanleiding geven. Bovendien sluit die bevoegdheidstoewijzing aan bij de overige door de federale wetgever aan het Marktenhof toegekende bevoegdheden.

Wat betreft de regeling van de procedure kan eveneens worden vastgesteld dat deze integraal aansluit bij tal van andere vergelijkbare regelingen. Dit kan alleen maar bijdragen aan rechtszekerheid.

Er wordt bovendien bewust op geen enkel vlak ingegrepen in de procedurele regels van het Gerechtelijk Wetboek.

Ten derde leent de materie zich, zowel wat betreft de bevoegdheidstoewijzing als wat betreft de regeling van de procedure tot een gedifferentieerde regeling. De federale wetgever heeft zelf tal van bijzondere en vergelijkbare bevoegdheden aan het Marktenhof toegewezen en dienovereenkomstige procedures uitgewerkt.

Het beroep tegen de beslissingen van de IBH bij het Marktenhof, met inachtneming van een specifiek daartoe uitgeschreven procedure, biedt het voordeel van de invoering van een effectief annulatieberoep bij een rechtsmacht die de mogelijkheid heeft om kennis te nemen van alle vragen in feite en in rechte.

De voorgestelde regeling bevat een regeling met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en de eventueel noodzakelijke beperking van de rechten van de betrokkenen overeenkomstig artikel 23 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De regeling is gelijklopend met de regelingen die zijn opgenomen in de overige Vlaamse decreten die taken aan toezicht-, inspectie- of auditdiensten opdragen en die rekening houden met de opmerkingen en suggesties

dienaangaande van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Raad van State.

In artikel 25bis is een specifieke rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens opgenomen. Persoonsgegevens worden verwerkt inzake een wettelijke verplichting, vermeld in artikel 6, 1, c) van de AVG, met als doel de toepassing en de handhaving van verordening (EU) 2017/352 en de uitvoering van de taken die door dit decreet aan de IBH worden toegewezen.

De verwerkingsverantwoordelijke dient de betrokkenen moet informeren over haar rechten, zoals bepaald in artikel 12 AVG. Persoonsgegevens moeten ook juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5.1, d), AVG). De IBH zal overeenkomstig de bepalingen van artikel 12 e.v. van de AVG de betreffende informatie via privacyverklaring en informatieclausules aan de betrokkene bezorgen. Deze verplichting is reeds duidelijk opgenomen in de artikelen van de AVG en is daarom niet hernomen in het decreet. Ook met betrekking tot de juistheid van de te verwerken persoonsgegevens is dit reeds opgenomen als vereiste in de AVG en is er bijgevolg geen noodzaak om dit te herhalen.

Artikel 23 van de AVG voorziet in de mogelijkheid om de reikwijdte van de verplichtingen en rechten als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 22 van de AVG te beperken, maar die mogelijkheid wordt wel onderworpen aan bepaalde voorwaarden.

De mogelijkheid tot afwijking van de artikelen 12 tot en met 22 van de AVG, zoals geboden door het ontworpen artikel 25bis, §11, vierde lid e.v., is wel degelijk nodig. De IBH is te beschouwen als een inspectiedienst, die na het ontvangen van een klacht onderzoeken instelt naar mogelijke overtredingen van verordening (EU) 2017/352. Bij het uitvoeren van haar opdracht verzamelt de IBH ook persoonsgegevens. Het zal voor haar echter niet altijd mogelijk of wenselijk zijn om de betrokkenen, wiens gegevens ze verwerkt, onmiddellijk op de hoogte te brengen van het feit dat hun persoonsgegevens zijn verzameld en verwerkt en hen bijgevolg de inlichtingen mee te delen die door de AVG worden voorzien (recht op inzage, recht op verbetering, ...). Om het onderzoek niet te hypothekeren, kan het ongewenst zijn dat de betrokken natuurlijke personen voortijdig op de hoogte moeten worden gebracht omtrent het feit dat hun gegevens worden verwerkt en de redenen daarvan, dat zij voortijdig inzage kunnen eisen van de stukken van het dossier, of dat zij daarin wijzigingen kunnen laten aanbrengen, hun gegevens laten verwijderen, het gebruik van hun gegevens laten beperken, etc. Daarom wordt voor de IBH in een uitzondering voorzien op de artikelen 12 tot en met 22 van de AVG.

Die uitzondering is echter geen automatisme, want zij geldt slechts "gedurende de periode waarin de betrokkene het voorwerp uitmaakt van een controle, een onderzoek of de voorbereidende werkzaamheden die daarmee verband houden" (waarbij de duur van de voorbereidende werkzaamheden ook nog wordt beperkt overeenkomstig artikel 25bis, §11, vijfde lid, in fine) én "op voorwaarde dat het voor het goede verloop van het onderzoek noodzakelijk is of kan zijn". Daaruit blijkt andermaal dat de afwijkingsregeling beperkt is tot het strikt noodzakelijke.

Bovendien zijn de bepalingen in artikel 23.1, e) en h), van de AVG in casu wel degelijk van toepassing.

Gelet op de zaken waarop de klachten bij de IBH betrekking kunnen hebben (de markttoegang in de uiterst belangrijke havensector en de heffing van vergoedingen voor dienstverlening en infrastructuurheffingen in diezelfde havensector), spreekt het voor zich dat de ontworpen afwijkingsmogelijkheid dient ter waarborging van een "belangrijke doelstelling van algemeen belang" en een "belangrijk economisch of financieel belang" van de Unie én van de lidstaat België (art. 23.1, e), AVG). Dat moge blijken uit het feit dat de Europese Unie de materie van de havendiensten en de financiële transparantie van havens voldoende belangrijk heeft geacht om ze bij verordening te regelen én het nodig heeft geacht dat de lidstaten in een klachtmechanisme voorzien om die verordening effectief te doen naleven.

De IBH is wel degelijk een instantie waarvan de taken zich situeren op het gebied van toezicht en inspectie en verband houden met het openbaar gezag (art. 23.1, h), AVG). De IBH kan op basis van haar onderzoek immers oordelen dat een aangeklaagde partij een overtreding beging of begaat van verordening (EU) 2017/352 en kan een bindende beslissing nemen dat de aangeklaagde een beslissing moet intrekken, een nieuwe beslissing moet nemen, de uitvoering van beslissing moet opschorten, een bedrag moet kwijtschelden of een terugbetaling moet verrichten. Nu de IBH aldus dwingend kan ingrijpen op de activiteiten van de aangeklaagde partij, die in sommige gevallen zelf ook een overheidsinstantie zal zijn, lijdt het geen twijfel dat haar taken "verband houden met het openbaar gezag".

Vervolgens moet worden vastgesteld dat de uitzondering, naast noodzakelijk, ook als evenredig is te beschouwen.

Het gaat immers slechts om een afwijkingsmogelijkheid, en de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de AVG, zullen alleen dan niet worden toegepast indien de IBH daartoe beslist. Allicht zal niet in elk onderzoek gebruik moeten worden gemaakt van de afwijkingsmogelijkheid, en evenmin steeds in dezelfde mate.

De uitzondering is daarenboven onderworpen aan de beperkende voorwaarden, vermeld in het vijfde tot en met het twaalfde lid. Zoals de VTC in haar advies nr. 16/2019 reeds aangaf, komen deze voorwaarden tegemoet aan de kritiek dat de afwijkingsmogelijkheid een "blanco cheque" zou vormen.

De tijdelijke niet-toepassing van de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de AVG, heeft ten slotte geen impact op de wezenlijke inhoud van de grondrechten en de fundamentele vrijheden.

De minimale bewaartermijn van vijf jaar met betrekking tot de klachtdossiers, zoals ontworpen in artikel 25bis, §13, eerste lid is ingeschreven aangezien overtredingen van verordening (EU) 2017/352 niet alleen strafrechtelijk kunnen worden bestraft, maar eveneens aanleiding kunnen geven tot verdere burgerrechtelijke of administratiefrechtelijke rechtsprocedures. De termijn van vijf jaar vormt in de thans voorliggende tekst slechts een minimum. Voor het overige zal de bewaring onderworpen zijn aan de specifieke regels die de Vlaamse Regering op grond van het ontworpen artikel 25bis, §14, 3°, kan aannemen, en voorts aan de bepalingen van de artikelen III.79 tot III.89 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die

onder meer met zich meebrengen dat een concrete bewaartermijn kan worden vastgesteld in een zogenaamde "selectieregel".

Dat de persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, geldt hoe dan ook reeds op grond van de AVG. Het is echter aangewezen om, in het licht van de regel dat de gegevens niet langer dan noodzakelijk mogen worden bewaard, een maximale bewaartermijn te bepalen in functie van de stand en de finale uitkomst van het onderzoek. De maximale bewaartermijn voor persoonsgegevens wordt daarom vastgelegd op tien jaar.

In navolging van een opmerking van de Raad van State, wordt er voor aanvang van die termijn een onderscheid gemaakt tussen de gevallen waarbij er beroep wordt ingesteld bij het Marktenhof of niet.

De voorgestelde regeling bevat eveneens een regeling met betrekking tot de vertrouwelijke behandeling van commercieel of industrieel gevoelige informatie.

De Vlaamse Regering gemachtigd om een aantal zaken nader te regelen.

Artikel 22

Artikel 19 van de EU-Havenverordening bevat een regeling betreffende de sancties, die in het nationaal recht dient te worden uitgewerkt. Deze uitwerking vindt plaats via het nieuwe artikel 25ter in het Havendecreet.

Er wordt gekozen voor strafrechtelijke sanctionering aangezien het alternatief van administratieve geldboetes aanzienlijke juridische en administratieve implicaties met zich meebrengt om de opvolging hiervan op korte termijn mogelijk te maken.

De strafbaarstelling van een weigering om aan de IBH informatie te verschaffen geeft uitvoering aan artikel 16.5 van de EU-Havenverordening, dat bepaalt dat de voor de behandeling van klachten verantwoordelijke instanties, in overeenstemming met het nationale recht, bevoegd zijn om havenbeheerders, aanbieders van havendiensten en havengebruikers te verplichten hun informatie in verband met een klacht te verschaffen. De sanctionering van een weigering om de gevraagde informatie te verschaffen is een logische maatregel om aan de gecombineerde bepalingen van artikelen 16.5 en 19 van de EU-Havenverordening te voldoen.

De bedragen zijn een ruwe mediaan van de sancties die andere lidstaten in hun regelgeving hebben opgenomen. De bedoeling is straffen in te voeren die in overeenstemming zijn met artikel 19, tweede zin, van de EU-Havenverordening, dat bepaalt dat de sancties doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. Anderzijds wordt vermeden de Vlaamse zeehavens door een excessief streng regime onaantrekkelijk te maken.

Voor alle duidelijkheid wordt erop gewezen dat de combinatie van een uitspraak van de IBH en een strafrechtelijke sanctie niet leidt tot een dubbele bestraffing. De uitspraak over een klacht is bedoeld om een individuele klager (al dan niet) genoegdoening te verschaffen; de strafsanctie penaliseert een wetsovertreder die

als het ware de openbare orde heeft verstoord. Een bestraffingsprocedure hangt trouwens niet af van de indiening van een klacht, maar kan ook ambtshalve worden gelanceerd.

Artikel 23

Artikel 31 van het Havendecreet is sinds 1 januari 2015 opgeheven door artikel 17 van het decreet van 28 februari 2014 houdende wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens. De verwijzing in artikel 29 van het Havendecreet dient dus geschrapt te worden.

Artikel 24

Het gebruik van de term 'toelage' in artikel 29 bis van het Havendecreet, is verouderd. 'Subsidie' is immers een meer gangbare en minder dubbelzinnige term dan 'toelage' en bijgevolg wordt de term hier vervangen. Dat het om een subsidie gaat, wordt ook op andere plaatsen in het Havendecreet verduidelijkt.

Artikel 25

In artikel 30 van het Havendecreet wordt paragraaf 2 opgeheven. De verplichting voor een havenbedrijf om bij de aanvraag tot subsidiëring of medefinanciering een technische en sociaaleconomische verantwoording te voegen blijft na deze wijziging nog steeds van kracht aangezien zij ook opgenomen is in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 betreffende de voorwaarden voor en de procedures tot toekenning, wijziging en intrekking van projectgebonden subsidies en medefinanciering aan de havenbedrijven, alsmede betreffende de subsidie- en medefinancieringspercentages.

Het gewijzigde artikel 33 van het Havendecreet bepaalt voortaan dat de Vlaamse Regering voor de artikelen 29 tot en met 30 de nadere regels vaststelt van de procedures voor indiening, beoordeling en toekenning van de subsidie of medefinanciering alsook de van toepassing zijnde percentages.

Paragraaf 3 van artikel 30 wordt eveneens opgeheven. Ook hier blijft de verplichting dat de financiële tegemoetkoming principieel dient goedgekeurd te zijn voordat de gunningsprocedure begonnen wordt van kracht aangezien zij ook opgenomen is in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 betreffende de voorwaarden voor en de procedures tot toekenning, wijziging en intrekking van projectgebonden subsidies en medefinanciering aan de havenbedrijven, alsmede betreffende de subsidie- en medefinancieringspercentages.

Paragraaf 4 wordt in kader van vereenvoudiging geschrapt. Het betreft hier een algemeen geldend principe dat reeds in artikel 4 van het Havendecreet is ingeschreven.

Artikel 26

In artikel 33 van het Havendecreet wordt de verwijzing naar artikelen 31 en 32 van hetzelfde decreet geschrapt, nu deze respectievelijk bij decreet van 28 februari 2014 en van 16 juni 2006 werden opgeheven.

De toevoeging van artikel 29 bis en ter van het Havendecreet impliceert dat er naast regels voor subsidies voor haveninterne basisinfrastructuur en uitrustingsinfrastructuur nu ook expliciete machtiging wordt gegeven om nadere regels voor subsidies voor onderhoud en exploitatie van sluizen en kanaaldokken te bepalen.

Artikel 27

Artikel 31 en 32 van het Havendecreet zijn respectievelijk bij decreet van 28 februari 2014 en van 16 juni 2006 opgeheven. De verwijzing naar deze artikelen in artikel 34 van het Havendecreet wordt geschrapt.

Artikel 28

Tweeëntwintig jaar na de invoering van dit artikel kunnen we vaststellen dat de relevantie om dit artikel uit te voeren veel kleiner is geworden. De onderliggende principes van dit artikel worden wel behouden en geëxpliciteerd.

Artikel 29

De opheffing van artikel 45 van het Havendecreet is een gevolg van de opheffing van de bepalingen met betrekking tot autonome gemeentelijke havenbedrijven.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

Artikel 30

Aangezien de bepalingen in het Havendecreet met betrekking tot autonome gemeentelijke havenbedrijven opgeheven worden, dienen ook de bepalingen in het decreet over het lokaal bestuur met betrekking tot autonome gemeentelijke havenbedrijven opgeheven te worden. Bijgevolg wordt in artikel 226 van dit decreet de verwijzing naar deze vorm van gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap geschrapt.

Artikel 31

Aangezien de bepalingen in het Havendecreet met betrekking tot autonome gemeentelijke havenbedrijven opgeheven worden, dient ook artikel 248 van het decreet over het lokaal bestuur met betrekking tot autonome gemeentelijke havenbedrijven opgeheven te worden.

Hoofdstuk 4. Wijziging van het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst

Artikel 32

De voorgestelde wijziging van artikel 2 van het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst bevestigt de bevoegdheid van de havenbedrijven om beperkingen van de toegang tot de markt voor havendiensten in te voeren met havenpolitie oogmerken.

Een analoge bevoegdheid figureert in het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht (artikel 17, lid 2, 3°). Deze regeling werd reeds in overeenstemming met de bevoegdheidsverdeling geacht in arrest nr. 5/96 van het Arbitragehof van 18 januari 1996.

Ook de EU-Havenverordening biedt de havenbedrijven een grondslag om markttoegangsbeperkingen in te voeren. In voorkomend geval zullen de beide regelingen gecombineerd moeten worden toegepast.

Artikel 33

Op basis van de redactie van het huidige artikel 14 van het Havendecreet kon het misverstand rijzen dat de havenkapiteinsdienst over het mandaat beschikt om reglementerend op te treden, veeleer dan te handelen in uitvoering van de reglementen van bijzondere administratieve politie. Tevens bevatte de tekst bepalingen die voeding kunnen geven aan de interpretatie dat taakstellingen op het niveau van het havengebied zouden ondergeschikt zijn aan taakstellingen aangaande de havenbedrijvigheid. Om misverstanden en interpretatiediscussies over de draagwijdte van de taakstelling van de havenkapiteinsdienst tot een minimum te beperken, is ervoor gekozen om naast de wijziging van artikel 14 van het Havendecreet ook de nodige verduidelijking toe te voegen in artikel 4 van het decreet houdende havenkapiteinsdienst.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS